

Regntunga skyar

SOM-undersökningen 2019
SOM-rapport nr 76

Ulrika Andersson, Anders Carlander
och Patrik Öhberg (red)

Redaktörer: Ulrika Andersson, Anders Carlander
och Patrik Öhberg

© Författarna och SOM-institutet

Teknisk redaktör: Elisabeth Falk

Foto: Daoudi Aissa (Unsplash)

Omslag: Daniel Zachrisson

Redigering: Henny Östlund

Tryck: Ale Tryckteam, Bohus 2020

ISBN: 978-91-89673-47-2

ISSN: 0284-4788

ISRN: GU-STJM--76-SE

INNEHÅLL

Förord	9
Regntunga skyar Ulrika Andersson, Anders Carlander och Patrik Öhberg	11
TILLIT & FÖRTROENDE	
Minskar mångkulturella samhällen den sociala tilliten? Sören Holmberg och Bo Rothstein	27
(Parti-)politiserat institutionsförtroende Ulrika Andersson och Henrik Oscarsson	41
Hur står sig svenska mediers förtroendekapital? Ulrika Andersson	57
Polariserat forskningsförtroende – utbildningsnivå och partisympatier vattendelare Anna Maria Jönsson	75
VARDAGSLIV, MEDIER & HÄLSA	
Svenskarnas bästa vän? Attityder till hunden i samhället Anna Bendz och Maria Oskarson	93
Njutning eller hälsa? En studie om riskkonsumtion David Karlsson, Sören Holmberg och Lennart Weibull	105
”Andra undviker information som talar emot deras åsikter, men inte jag” Peter M. Dahlgren	121
Digitala prenumerationer ökar – men vägen dit har varit lång Ulrika Andersson	131
Digitala böcker populära hos unga Birgitta Wallin, Rachel Pierce och David Gunnarsson Lorentzen	145

Uppsprickande molnighet – nyanser av grått på bibliotek
Carina Eriksson, Malin Ögland och David Gunnarsson Lorentzen 159

Hundeffekten – hundägande och social tillit
Anna Bendz och Maria Oskarson 171

MILJÖ & KLIMAT

”How dare you?” Gretaeffekter på svensk miljö-och klimatopinion
Sverker C. Jagers, Simon Matti, Henrik Oscarsson och Sara Persson 185

Opinionsstödet för att använda kärnkraften ökar
Sören Holmberg 199

Odlad fisk på tallriken?
Björn Rönnerstrand, John Armbrecht, Erik Lundberg
och Kristina Sundell 211

Vad anser svenskarna om en klimatskatt på nötkött?
Niklas Harring 227

Bör utsläpparna betala?
Sverker C. Jagers, Elin Lokrantz, Sara Persson och Thomas Sterner 237

Skilda världsbilder i frågan om koldioxidutsläpp
Marcus Weissenbilder och Sebastian Lundmark 253

SAMHÄLLE & OPINION

Stort stöd för EU – begränsad vilja till ökad integration
Marcus Weissenbilder och Ulrika Andersson 269

Vart är Sverige på väg? Folkets syn på utvecklingen i Sverige
Johan Martinsson 287

Partipolitisk splittring i bedömningen av kvalitén på offentlig verksamhet
Sören Holmberg 303

**Strong public support for the traditional Swedish welfare state
1986–2019**
Lennart Nilsson 321

Svensk försvarspolitik i ny terräng Joakim Berndtsson, Ulf Bjereld och Karl Ydén	337
Utbildningens betydelse för åsikt om invandring och migrationspolitik Ulf Bjereld och Marie Demker	353
Landsbygden slår tillbaka? Gissur Ó. Erlingsson, Henrik Oscarsson och Richard Öhrvall	369
Svenska folkets spelande och attityder till reklam för nätcasinon Åsa Kroon och Sebastian Lundmark	383
PARTIER & POLITIK	
Partiernas sympatikapital 2019 Henrik Oscarsson	403
10 år med Sverigedemokraterna Patrik Öhberg	413
Vi ogillar olika. Om affektiv polarisering bland svenska väljare Emma A. Renström, Hanna Bäck och Yvonne Schmeisser	427
Den hemliga historien om partiernas stöd 1986–2019 Erik Vestin	445
METODREDOVISNING	
Den nationella SOM-undersökningen 2019 Elisabeth Falk	465
BILAGOR	
Om författarna	477
SOM-institutets böcker	483

FÖRORD

Regntunga skyar är SOM-institutets 76:e forskarantologi sedan starten 1986. Den bygger på 2019 års nationella SOM-undersökning – den 34:e i ordningen. Undersökningen genomfördes som sex riksrepresentativa urval om vardera 3 500 slumpmässigt utvalda personer boende i Sverige i åldrarna 16 till 85 år. De sex delundersökningarna är att betrakta som editioner av samma studie. Uppsättningen av enkätfrågor varierar något mellan editionerna men de delar också ett stort antal gemensamma frågor om samhälle, opinion och medier samt demografi och bakgrund.

Huvuddelen av de svar som ligger till grund för analyserna i boken inkom under oktober 2019. Ansvarig för datainsamlingen har varit *Indikator – Institutet för kvalitetsindikatorer* med Edvin Boije som fältledare. Närmare uppgifter om undersökningens uppläggning och genomförande finns i metodredovisningen längst bak i boken. En mer utförlig dokumentation av 2019 års SOM-undersökningar finns att ladda ner på SOM-institutets webbplats (SOM-rapport 2020:3).

I boken medverkar forskare från många olika ämnesområden och lärosäten. De sammanlagt trettio kapitlen speglar den ämnesmässiga bredd som finns i SOM-undersökningarna. Varje författare svarar själv för sin tolkning av data och slutsatserna i respektive kapitel.

Dataunderlaget från tidigare SOM-undersökningar är tillgängliga för akademisk forskning och utbildning via Svensk Nationell Datatjänst (SND) vid Göteborgs universitet. De publikationer som hittills utgivits av SOM-institutet finns förtecknade längst bak i föreliggande volym. Mer information om SOM-institutet finns på institutets webbplats.

Göteborg i juni 2020

Ulrika Andersson
Docent
SOM-institutet

Anders Carlander
Fil dr
SOM-institutet

Patrik Öhberg
Docent
SOM-institutet

